

Γιατί το σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών αλλάζει όνομα – Ο καθηγητής Γεώργιος Χρούσος εξηγεί

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ

Ο καθηγητής Γεώργιος Χρούσος εξηγεί ότι ο νέος όρος για το σύνδρομο των πολυκυστικών ωοθηκών - Πολυενδοκρινικό Μεταβολικό Ωοθηκικό Σύνδρομο - αναγνωρίζει την πολυδιάστατη φύση της νόσου

ΥΓΕΙΑΜΟΥ.GR TEAM

04/06/2026 12:57:47

Photo: iStock

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΧΡΟΥΣΟΣ

Καθηγητής Παιδιατρικής και Ενδοκρινολογίας

Η ιατρική δεν προοδεύει μόνο μέσα από νέα φάρμακα, νέες τεχνολογίες ή νέες θεραπείες. Προχωρεί και μέσα από τις λέξεις. Διότι οι λέξεις που χρησιμοποιούμε για να περιγράψουμε μια νόσο καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο την αντιλαμβάνονται οι ιατροί, οι ασθενείς, οι κοινωνίες και τελικά τα ίδια τα συστήματα υγείας. Και υπάρχουν στιγμές στην ιστορία της επιστήμης όπου μια ονομασία, παρότι καθιερωμένη επί δεκαετίες, παύει πλέον να υπηρετεί την αλήθεια. Τότε η αλλαγή της δεν αποτελεί γλωσσική πολυτέλεια, αλλά επιστημονική και ηθική αναγκαιότητα.

Αυτό ακριβώς φαίνεται να συμβαίνει σήμερα με το γνωστό [σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών](#), το PCOS (Polycystic Ovarian Syndrome). Μία πάθηση που αφορά περίπου μία στις 10 γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας παγκοσμίως και επηρεάζει περισσότερα από 170 εκατομμύρια άτομα, αλλά η οποία επί δεκαετίες περιγραφόταν με έναν όρο παραπλανητικό, ατελή και συχνά στιγματιστικό.

Ο όρος «σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών» **εστίαζε αποκλειστικά στις ωοθήκες και μάλιστα σε «κύστεις» που στην πραγματικότητα δεν αποτελούν το ουσιώδες παθολογοανατομικό χαρακτηριστικό της νόσου.** Η ονομασία αυτή απέκρυπτε την πραγματική φύση της διαταραχής: μιας πολυσυστηματικής ενδοκρινολογικής και μεταβολικής νόσου που επηρεάζει ολόκληρο τον οργανισμό και όχι μόνο την αναπαραγωγική λειτουργία.

Δεν είναι τυχαίο ότι έως και **το 70% των γυναικών με το σύνδρομο παραμένουν αδιάγνωστες.** Όταν μια νόσος ονομάζεται λανθασμένα, συχνά διαγιγνώσκεται λανθασμένα ή δεν διαγιγνώσκεται καθόλου. Πολλές γυναίκες αναζητούν βοήθεια για ακμή, [παχυσαρκία](#), διαταραχές διάθεσης, υπογονιμότητα ή διαβήτη, χωρίς να γίνεται αντιληπτό ότι όλα αυτά αποτελούν εκδηλώσεις μιας ενιαίας ενδοκρινικής διαταραχής. Η στενή γυναικολογική προσέγγιση του όρου PCOS συνέβαλε σε κατακερματισμένη φροντίδα, καθυστερημένη διάγνωση και ανεπαρκή κατανόηση της πραγματικής βαρύτητας της νόσου.

Σήμερα, μετά από μια μακρά και πρωτοφανή διεθνή διαδικασία συναίνεσης με τη συμμετοχή χιλιάδων ασθενών και επαγγελματιών υγείας από όλο τον κόσμο, προτείνεται επίσημα η αντικατάσταση του όρου PCOS από τον όρο «Polyendocrine Metabolic Ovarian Syndrome» (PMOS) – δηλαδή «**Πολυενδοκρινικό Μεταβολικό Ωοθηκικό Σύνδρομο**». Η νέα ονομασία δεν είναι απλώς πιο ακριβής. Αντικατοπτρίζει μια βαθύτερη μεταβολή στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την ανθρώπινη βιολογία.

Διότι το PMOS δεν είναι απλώς μια νόσος των ωοθηκών. Είναι μια **διαταραχή του ολοκληρωμένου δικτύου του στρες, του μεταβολισμού και της αναπαραγωγής**. Η υπερανδρογοναιμία, η αντίσταση στην ινσουλίνη, οι διαταραχές του άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-ωοθηκών, η χρόνια φλεγμονή χαμηλού βαθμού και οι μεταβολικές αποκλίσεις συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Περίπου το 85% των ασθενών εμφανίζουν αντίσταση στην ινσουλίνη, ακόμη και όταν δεν είναι παχύσαρκες. Ο κίνδυνος για παχυσαρκία, σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, λιπώδη νόσο του ήπατος, δυσλιπιδαιμία, υπέρταση, άπνοια του ύπνου και καρδιαγγειακά νοσήματα είναι σημαντικά αυξημένος.

Με άλλα λόγια, πρόκειται για ένα **κλασικό παράδειγμα αυτού που σήμερα ονομάζουμε συστηματική βιολογία της πολυπλοκότητας**. Το ανθρώπινο σώμα δεν λειτουργεί μέσω απομονωμένων οργάνων, αλλά μέσω αλληλοσυνδεόμενων δικτύων. Η σύγχρονη ενδοκρινολογία μάς διδάσκει ότι το στρες, ο εγκέφαλος, ο μεταβολισμός, το ανοσοποιητικό σύστημα, και η αναπαραγωγή αποτελούν στοιχεία ενός ενιαίου βιολογικού συνόλου. Το PMOS εκφράζει ακριβώς αυτή τη βιολογική πραγματικότητα.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η ψυχοκοινωνική διάσταση της αλλαγής. Πολλές γυναίκες ανέφεραν ότι ο όρος «**πολυκυστικές ωοθήκες**» προκαλούσε άγχος, φόβο και κοινωνικό στίγμα, ειδικά σε κοινωνίες όπου η γονιμότητα εξακολουθεί να συνδέεται στενά με την κοινωνική αξία της γυναίκας. **Ο νέος όρος απομακρύνεται από μια στενά αναπαραγωγική ταυτότητα και αναγνωρίζει την πολυδιάστατη φύση της νόσου χωρίς να εγκλωβίζει την ασθενή σε έναν βιολογικό ορισμό της θηλυκότητας.**

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι η αλλαγή αυτή δεν προέκυψε αυθαίρετα. Οργανώθηκε μέσω μιας τεράστιας διεθνούς διαδικασίας Delphi και συναίνεσης, υπό την ηγεσία του Monash University και διεθνών επιστημονικών εταιρειών, με τη συμμετοχή περισσότερων από 14.000 ατόμων παγκοσμίως. Η νέα ονομασία επιλέχθηκε όχι μόνο με επιστημονικά κριτήρια, αλλά και με πολιτισμικά, κοινωνικά και επικοινωνιακά κριτήρια, ώστε να είναι αποδεκτή και εφαρμόσιμη διεθνώς.

Ίσως όμως το σημαντικότερο μήνυμα αυτής της αλλαγής είναι βαθύτερο. **Η ιατρική του 21ου αιώνα μετακινείται από τις στατικές, ανατομικές περιγραφές προς μια δυναμική κατανόηση των δικτύων της ζωής**. Οι παλαιές ονομασίες συχνά αντανάκλασαν την εποχή του μικροσκοπίου και του οργάνου. Οι νέες ονομασίες προσπαθούν να αποτυπώσουν την εποχή της συστημικής βιολογίας, της τεχνητής νοημοσύνης και της ιατρικής ακριβείας.

Το PMOS ίσως αποτελέσει ένα ιστορικό παράδειγμα αυτής της μετάβασης. Μιας μετάβασης από την αποσπασματική ιατρική στην ολοκληρωμένη κατανόηση του ανθρώπου. Από τη νόσο ενός οργάνου στη δυσλειτουργία ενός δικτύου. Και ίσως τελικά από μια ψυχρή βιολογική περιγραφή σε μια περισσότερο ανθρώπινη και ακριβή ιατρική γλώσσα.